

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. fuerit animatum in primo instanti suæ conceptionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

instans, in quo materia illa fuit sanguis, sed est assignare vltimum tempus, quod continuatur nullo interueniente medio ad primum instans, in quo fuit caro Christi formata. Et hoc instans fuit terminus temporis motus localis materia ad locum generationis.

Ad quartum dicendum, quod augmentum fit per potentiam augmentatiui ipsius quod augetur. Sed formatio corporis fit per potentiam generatiuam, non eius qui generatur, sed ipsius generantis ex semine, in quo operatur vis formatiua ab anima patris derivata. Corpus autem Christi non fuit formatum ex semine viri (sicut supra dictum est) sed ex operatione Spiritus sancti, & ideo talis debuit esse formatio, vt Spiritum sanctum deceret. Sed augmentum Corporis Christi fuit factum secundum potentiam augmentatiuam anima Christi quæ cum sit specie conformis anima nostra, eodem modo debuit corpus illud augeri, sicut & alia hominum corpora augmentantur, vt ex hoc ostenderetur veritas humana natura.

COMMENTARIUS.

Distinguit D. Thomas tria, quæ in conceptione Christi interuenerunt, scilicet, congregationem sanguinis ad locum conceptionis, formationem corporis, & eius augmentum. Primum dicit factum esse in tempore, quia fit per motum localem: & in solutione ad secundum aduertit, hunc motum non pertinere ad conceptionem, sed esse quid extrinsecum applicans illi materiam, & ideo nihil referre ad perfectionem conceptionis, quod hæc sanguinis congregatio in tempore fit facta. Illud verò in hac assertionem difficile est explicatu, quid sub hoc locali motu comprehendatur, quod sequenti disputatione explanabimus.

Iam verò corporis formationem ait D. Thom. factam esse in momento, quod duplici ratione confirmat: Prima est, quia virtus Spiritus sancti est infinita. Quæ ratio immediatè solum probat hoc esse possibile: subintelligit autem D. Thomas decuisse Spiritum sanctum in medio faciendi hoc opus ostendere omnipotentiam suam, modo perfectissimo illud perficiendo, quandoquidem ad Verbi incarnationem ordinabatur. Secunda ratio indiget maiori expositione, sic enim D. Thom. colligit. Deus conceptus est ex Virgine, ergo oportuit, vt in primo momento, in quo facta est, vel inchoata conceptio, facta etiam fuerit vnio hypostatica carnis ad Verbum, aliàs non tota conceptio ad Deum esset terminata, ergo oportuit, vt simul fuerit conceptio inchoata, & consummata. vsque ad coniunctionem carnis cum anima rationali, quia non decuit Verbum assumere carnem, antequam anima informaretur.

Obiectio.

Sed dicet aliquis, non sequi inconueniens, etiam si dicamus corpus illud fuisse humano more, quadraginta, & amplius diebus perfectum, & tamen non esse assumptum vsque ad rationalis animæ introductionem, quia vsque ad illud instans, nondum est corpus humanum, neque actio, quæ antecedit instans generationis, est reuera humana conceptio, nisi remore, & habitudine quadam: sicut dicitur generatio inchoari in alteratione, quæ antecedit. Conceptio enim humana generationem substantialem in tali specie significat, vnde licet præcedens alteratio successiuè facta esset, nihilominus verè, ac propriè diceretur Deus conceptus ex Virgine. Respondetur, nomine conceptionis totum illud includi, & valde decuisse, vt diuinum Verbum totam humanam conceptionem assumeret, ac quodammodo deificaret, nec decuisse, vt Spiritus sanctus aliquid ex sanguine Virginis fabricaret, quod non esset Deus, seu Deo hypostaticè vnitum, & ipsam etiam Virginem decuit, nihil vnquam concipere nisi

Responsio.

Deum, vnde Luc. 1. dicitur, Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi. Quod enim ex te nascetur sanctum, vocabitur filius Dei.

Dices fortasse non esse inconueniens vt caro fuerit à principio assumpta priusquam esset animata, sicut post mortem mansit vnita Verbo sine anima. Nam sicut eo tempore solum erat caro humana per habitudinem ad animam, quam habuerat, ita ab initio conceptionis potest dici caro humana, quia ad suscipiendam rationalem animam præparatur. Respondetur non esse similem rationem. Non enim decuit Verbum diuinum prius tempore assumere corpus, quam rationalem animam, aut prius fieri embrionem, aut aliquid simile, quam hominem, vt latius supra diximus q. 6.

Tertium, scilicet augmentum corporis, dicit D. Thom. factum esse in tempore, per successiuum augmentum. Quod per se constat, est enim hoc extra rationem conceptionis, & naturali modo, ac virtute animæ fit.

Iuxta hanc assertionem explicat D. Tho. in fol. ad 1. loca Augustini in 4. de Trinit. & in libr. 83. quæstionum, vbi sentit corpus Christi successiuum temporis fuisse perfectum in vtero matris, & est sine dubio verus sensus eius. Dicit enim quadraginta sex senariis diebus fuisse corpus Christi perfectum, qui dies ten numerus, nouem menses conficit. Quomodo autem tot dies fuerint requisiti ad perfectum augmentum corporis Christi intra viscera matris, cum in vno instanti habuerit corpus tam perfectum, quam alij habere solent quadraginta diebus, hoc non exposuit Augustinus, attingit tamen D. Thomas articulo sequenti, argumento secundo, & dicemus disputatione sequenti.

ARTICVLVS II.

Vtrum corpus Christi fuerit animatum in primo instanti sue conceptionis.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod corpus Christi non fuerit animatum in primo instanti sue conceptionis. Dicit enim Leo Papa in Epistola ad Iulianum: Non alterius natura erat caro Christi quam nostra, nec alia illi, quam ceteris hominibus anima est inspirata principio. Sed aliis hominibus non infunditur anima in primo instanti sue conceptionis, ergo nec corpori Christi anima debuit infundi in primo instanti sue conceptionis.

2. Præterea Anima sicut qualibet forma naturalis requirit determinatam quantitatem in sua materia. Sed in primo instanti conceptionis corpus Christi non habuit tantam quantitatem, quam habent corpora aliorum hominum, quando animantur: alioquin si continue fuisset postmodum augmentatum: vel citius fuisset natum, vel in sua natiuitate fuisset maioris quantitatis, quam alij infantes. Quorum primum est contra Augustinum 4. de Trin. vbi probat eum spatium nouem mensium in vtero Virginis fuisse: secundum autem est contra Leonem Papam, qui in sermone Ephraïm dicit, in sermo. 4. quod Magi viderunt, & adorauerunt puerum Iesum, in nullo ab humane infantie generalitate dissimilem. Non ergo corpus Christi fuit animatum in primo instanti sue conceptionis.

3. Præterea, vbiunque est prius, & posterius, oportet esse plura instantia. Sed secundum Philosophum in libr. de Generatione animalium in generatione hominis requiritur prius, & posterius: prius enim est viuum, & postea animal, & postea homo: Ergo non potuit animatio Christi perfici in primo instanti sue conceptionis.

Sed contra est, quod Damasc. dicit in 3. libro. Simul caro & simul Dei Verbi caro, simul caro animata anima rationali, & intellectu.

Responsio.

in Symbol.
Apostol.
q. d. ar. I.

Respondeo dicendum, quod ad hoc quod conceptio ipsi filio Dei attribuat (ut in Symbolo confitemur, dicentes. Qui conceptus est de Spiritu sancto) necesse est dicere, quod ipsum corpus Christi, dum conciperetur, esset à Verbo Dei assumptum. Oportet enim, quod Verbum Dei assumpsit corpus mediante anima, & animam mediante spiritu, id est intellectu. Unde oportuit, quod in primo instanti conceptionis corpus Christi esset animatum anima rationali.

Ad primum ergo dicendum, quod principium inspirationis anima potest considerari dupliciter. Vno modo secundum dispositionem corporis: & sic non ab alio principio inspirata est anima corpori Christi: & corporibus aliorum hominum: sicut enim statim formato corpore alterius hominis, infunditur anima, ita sicut in Christo. Alio modo potest considerari dictum principium solum secundum tempus: & sic quia prius tempore formatum fuit perfectè corpus Christi, prius tempore fuit etiam animatum.

Ad secundum dicendum, quod anima requirit debitam quantitatem in materia, cui infunditur, sed ista quantitas quandam latitudinem habet, quia & in maiori, & in minori quantitate saluatur. Quantitas autem corporis, quam habet, cum primo sibi infunditur anima, proportionatur quantitati perfectæ, ad quam per augmentum perueniet: ita scilicet quod maiorum hominum maiorem quantitatem corpora habent in prima animatione. Christus autem in perfectâ erat habuit decentem & medietatem quantitatem, cui proportionabatur quantitas, quam corpus eius habuit in tempore, quo aliorum hominum corpora animantur: minorem tamen habuit in principio sue conceptionis. Sed tamen illa parua quantitas non erat tam parua, ut in ea non posset ratio animati corporis conservari, cum in tali quantitate quorundam paruorum hominum corpora animantur.

Ad tertium dicendum, quod in generatione aliorum hominum locum habet, quod dicit Philosophus, propter hoc quod successiue corpus formatur, & disponitur ad animam. Unde primo tanquam imperfectè dispositum recipit animam imperfectam: & postmodum quando perfectè est dispositum, recipit animam perfectam. Sed corpus Christi propter infinitam virtutem agens fuit perfectè dispositum in instanti, unde statim in primo instanti recepit formam perfectam, id est animam rationalem.

Hic articulus non indiget commentario, non enim est in illo noua difficultas præter tractatam in articulo præcedenti. Supposito enim priori miraculo de perfecta formatione corporis Christi in momento, absque nouo miraculo quasi naturali lege cōsequatur, ut corpus illud in eodem instanti anima rationali formaretur. Quia materiæ perfectè dispositæ, proportionata forma naturali lege debita est.

ARTICVLVS III.

Verum corpus Christi in primo instanti sue conceptionis fuerit à Verbo assumptum.

128.
34. q. 2. ar.
3. & 4. q.
1. ar. 2. & 4.
contra c. 44.
& 45.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod caro Christi prius fuerit concepta, & postmodum assumpta. Quod enim non est, non potest assumi. Sed caro Christi per conceptionem esse incepit. Ergo videtur, quod fuerit assumpta à Verbo Dei, postquam fuit concepta.

2. Præterea, caro Christi fuit assumpta à Verbo Dei mediante anima rationali. Sed in termino conceptionis accepit animam rationalem. Ergo in termino conceptionis fuit assumpta, sed in termino conceptionis dicitur iam concepta, Ergo prius fuit concepta, & postmodum assumpta.

Fr. Suarez, Tom. 2.

3. Præterea, In omni generato prius tempore est id, quod est imperfectum, & quod est perfectum: ut patet per Philosophum in 9. Metaphys. Sed corpus Christi est quiddam generatum. Ergo ad ultimam perfectionem, quæ consistit in vnione ad Verbum Dei, non statim in primo instanti conceptionis peruenit, sed primo fuit caro concepta, & postmodum assumpta.

Sed contra est, quod Augustinus dicit in lib. de fide ad Petrum: Firmissime tene, & nullatenus dubites, carnem Christi non fuisse conceptam in utero Virginis: priusquam susciperetur à Verbo.

Respondeo dicendum (sicut supra dictum est) proprie dicimus Deum factum esse hominem, non autem proprie dicimus, quod homo factus sit Deus: quia scilicet Deus assumpsit sibi id quod est hominis, non autem præexistit id quod est hominis, quasi per se subsistens antequam susciperetur à Verbo. Si autem caro Christi fuisset concepta antequam susciperetur à Verbo, habuisset aliquando aliquam hypostasim præter hypostasim Verbi Dei, quod est contra rationem Incarnationis: secundum quam ponimus Verbum Dei esse vnitum humane nature, & omnibus partibus eius in vnitate hypostasis. Nec fuit conueniens, quod hypostasim præexistente humane nature vel alicuius partis eius, Verbum Dei sua assumptione destrueret. Et id contra fidem est dicere, quod caro Christi prius fuerit concepta, & postmodum assumpta à Verbo Dei.

Ad primum ergo dicendum, quod si caro Christi non fuisset in instanti formata, seu concepta, sed per temporis successionem, oporteret alterum duorum sequi, vel quod assumpta nondum esset caro, vel quod prius esset conceptio carnis quam eius assumptio. Sed quia ponimus conceptionem in instanti esse perfectam, consequens est, quod in illa carne simul fuit concipi, & conceptum esse. Et sicut Augustinus dicit in lib. de fide ad Petrum: dicimus ipsum Dei Verbum sue carnis acceptione conceptum, ipsamque carnem, Verbi incarnatione conceptam. Et per hoc patet etiam responsio ad secundum. Nam simul dum caro illa concipitur, concepta est, & animatur.

Ad tertium dicendum, quod in mysterio Incarnationis, non consideratur ascensus quasi alicuius præexistentis proficientis usque ad vniōis dignitatem: sicut posuit Photinus hereticus, sed potius consideratur ibi descensus secundum quod perfectum Dei verbum, imperfectionem nature nostre sibi assumpsit, secundum illud Ioan. 6. Descendit de celo.

Textus D. Thomæ est perspicuus, res autem ipsa tractata est in superiori tomo, circa questionem 6. ubi ostendimus simul tempore fuisse corpus Christi animatum, ac Verbo vnitum.

ARTICVLVS IIII.

Verum conceptio Christi fuerit naturalis vel miraculosa.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod conceptio Christi fuerit naturalis. Secundum enim conceptionem carnis, Christus dicitur filius hominis. Est autem verus, & naturalis filius hominis sicut verus, & naturalis Dei filius: ergo eius conceptio fuit naturalis.

2. Præterea, Nulla creatura producit operationem miraculosam. Sed conceptio Christi attribuitur Beate Virgini, quæ est pura creatura: dicitur enim quod Virgo Christum concepit. Ergo videtur, quod non sit miraculosa conceptio, sed naturalis.

3. Præterea, ad hoc quod aliqua transmutatio sit naturalis, sufficit quod principium passuum sit naturale: ut quæ præc. ar. 4. supra habitum est. Sed principium passuum ex parte ma-

capit. 18 in
prin 10. l.

q. 16. ar. 6.
& 7.

129.

31. d. q. 2. ar.

2. & 4. con-

tra c. 45 &

quo. 6. q. 10.

Opus. 3. ca.

225 vsq. ad.

232 & 1. ai.

7. le. 2. co. 2.

prime.

K 2

111 in